

Co kompostować, a czego

nie wrzucać do kompostownika?

Do kompostowania nadają się:

Odpady kuchenne.

warzywa, owoce, skorupki jaj, fusy z herbaty i kawy.

Resztki roślin ogrodowych.

Zielone resztki roślin, takie jak: świeża trawa, liście, gałązki, chwasty bez nasion i kwiaty.

Papier i karton.

Niezadrukowany papier, karton, ręczniki papierowe i chusteczki higieniczne. Najlepiej jest podzielić je na mniejsze kawałki.

Drewno.

Umiarkowane ilości gałęzi, kory lub trocin pomagają przewietrzyć kompost.

Popiół drzewny.

W umiarkowanych ilościach jest źródłem węgla i minerałów, tj. potas i wapń.

Do kompostownika nie wrzucaj:

Mięsa i ryb.

Zawierają one tłuszcze i białka, które przyciągają szkodniki i mogą powodować nieprzyjemny zapach.

Olejów.

Utрудniają rozkład, wabią zwierzęta, np. gryzonia. Mogą prowadzić do problemów z zapachem.

Roślin zaatakowanych chorobami.

Resztki roślin z infekcjami grzybiczymi stwarzają ryzyko rozprzestrzenienia się chorób.

Chwastów z nasionami.

W przypadku chwastów nasiona są trudne do zniszczenia w procesie kompostowania. Najlepiej unikać dodawania tych roślin z dużą ilością nasion.

Odchodów zwierząt.

Nie należy kompostować odchodów zwierząt domowych, ponieważ zawierają patogeny.

Jak długo trwa proces kompostowania?

Czas dojrzewania kompostu różni się od rodzaju kompostownika i przestrzegania podstawowych zasad kompostowania. Trwa on od 6 miesięcy do 2 lat.

Jak zapobiegać wytwarzaniu odpadów?

Zamiast wyrzucać, wymieniasz się przedmiotami, których nie używasz lub przekaż je potrzebującym.

Naprawiaj produkty, które posiadasz. Kupuj tyle, ile naprawę potrzebujesz. Unikaj jednorazowych naczyń.

Kupuj produkty w opakowaniach zwrotnych, które można powtórnie wykorzystać: zamiast butelek plastikowych kupuj butelki szklane

Traktuj bioodpady
jako cenne surowce
bo razem tworzymy
EKOSWĘTOKRZYSKIE

Chcesz zostać **mistrzem**

kompostowania?

Biogospodarka o obiegu zamkniętym na przykładzie przydomowego kompostowania bioodpadów.

Czy wiesz, że...?

Około 50% odpadów wytwarzanych w naszych domach to odpady organiczne. Mieszkańcy zbierają je do brązowych pojemników. Tymczasem bioodpady mogą być wykorzystane w przydomowym ogródku czy działce rekreacyjnej i to z korzyścią dla środowiska.

Zbierając je w gospodarstwie domowym i zagospodarowując w przydomowym kompostowniku – prowadzisz „podwórkowy GOZ”, czyli Gospodarkę o Obiegu Zamkniętym, a nawet BOZ – Biogospodarkę o Obiegu Zamkniętym. Bioodpady, które nie opuszczą twojej posesji i będą zagospodarowane w kompostowniku przyniosą Ci same korzyści:

otrzymasz własny, w pełni ekologiczny, naturalny nawóz – kompost

zmniejszasz zużycie energii związanej z ich przetworzeniem w zakładach zagospodarowania odpadów

ograniczasz zanieczyszczenie środowiska spowodowane m.in. przez transport odpadów do miejsc ich przetwarzania, tym samym redukujeś emisję CO2

jesteś wzorem do naśladowania i mistrzem przydomowego kompostowania!

POMYŚL, JEŚLI NIE U CIEBIE, TO GDZIE W TWOJEJ OKOLICY CZY GMINIE MÓGŁBY POWSTAĆ SPOŁECZNY – LOKALNY KOMPOSTOWNIK (NP. PARKOWY, CMENTARNY) I ZAPROPONUJ JEGO UTWORZENIE WSPÓLNIE Z INNYMI MIESZKAŃCAMI.

Przygotowanie wartościowego kompostu wymaga jedynie odrobiny chęci i spełnienia kilku warunków.

Sprawdź, jakie to proste!

Sprawdź!

JAK ZAŁOŻYĆ WŁASNY KOMPOSTOWNIK?

NA POCZĄTEK
ZAPLANUJ, GDZIE
STANIE TWÓJ
KOMPOSTOWNIK

Powinno
być to
miejsce,
które:

jest na uboczu

jest lekko zacienione od wiatru - unikniesz
przesuszenia

posiada przepuszczalne podłoże

znajduje się na lekkim wzniesieniu, aby nie
gromadziła się w nim woda

Kompostownik możesz
kupić, najczęściej
w ofertach występują np.
drewniane czy z siatki
metalowej.

Możesz też wykonać go
samodzielnie z przedmiotów,
które nie są już Ci potrzebne i dasz
im drugie życie. Inspiracji szukaj
w sąsiedztwie lub w Internecie.

Układaj warstwy krok po kroku

1. Dno kompostownika wyścielaj pociętymi gałęziami i grubymi łodygami roślin.
2. Kolejną warstwę stwórz z ziemi lub dojrzałego kompostu.
3. Stopniowo dokładaj odpady organiczne, aż powstanie ok. 20-centymetrowa warstwa.
4. Warstwę tę przesyń ziemią lub gliną (2-4 cm) i posyp wapnem, dolomitem lub kredą.
5. Na takim podłożu układaj następną warstwę odpadów organicznych z kuchni.

ZAKŁADANIE KOMPOSTOWNIKA - KIEDY NAJLEPSZY NA TO CZAS?

Kompostownik załóż wiosną, to żyzna ziemia do jesiennego ogródka. Załóż go przy dodatnich temperaturach. Wielkość kompostownika dostosuj do swoich potrzeb. Maksymalne wymiary to 1,5 m wysokości i 1-2 m³ pojemności

Warto wiedzieć:

ZALECA SIĘ ZACHOWANIE STOSUNKU 2:1 MATERIAŁÓW BRĄZOWYCH DO ZIELONYCH.

PILNUJ WILGOTNOŚCI KOMPOSTOWNIKA – SUCHY ZROŚ WODĄ

UNIKAJ PRZELANIA, BO MOŻE TO DOPROWADZIĆ DO GNICIA I NIEPRZYJEMNEGO ZAPACHU

PRZYKRYJ KOMPOSTOWNIK WARSTWĄ LIŚCI LUB WORKIEM JUTOWYM, ABY ZACHOWAŁ CIEPŁO I WILGOĆ.

PRZELANY KOMPOST WYMIESZAJ I PRZEŁÓŻ NIEZADRUKOWANYMI KARTKAMI PAPIERU LUB OPAKOWANIAMİ PO JAJKACH – TZW. WYTŁOCZKAMI

Pamiętaj o mieszaniu kompostu Jak często?

raz na tydzień

Jeśli masz kompostownik beczkowy. Możesz po prostu obracać beczkę kilka razy, aby wymieszać zawartość

raz na 2 tygodnie

Jeśli korzystasz z kompostownika przymowego lub skrzyniowego. Możesz użyć wideł ogrodowych lub łopaty do wymieszania zawartości.

Regularne mieszanie kompostu jest kluczowe dla utrzymania odpowiednich warunków rozkładu organicznych odpadów, przyspiesza proces kompostowania oraz zapewnia dostęp powietrza i zapobiega nieprzyjemnym zapachom i gniciu

Dojrzały kompost jest ciemny, luźny, przypominający strukturę gleby, posiada przyjemny, ziemisty aromat. Przykry zapach jest oznaką, że kompost trzeba wymieszać.

Wykorzystywanie kompostu w ogrodzie czyni glebę przewiewną i pulchną.

To doskonały sposób na jej użyźnienie w sposób ekologiczny!